

MENETELMÄSELOSTE 11.6.2013

**MAATALOUDEN TUOTTAJAHINTAINDEKSI
2010=100**

Sisällysluettelo

1 TAUSTAA	3
2 INDEKSIIN MÄÄRITELMÄ JA KÄYTTÖ	5
3 MAATALOUDEN HINTAINDEKSIIN RAKENNE JA HINTASEURANTA NIMIKKEITTÄIN	6
VILJAT (SISÄLTÄÄ SIEMENET)	6
TEOLLISUUSKASVIT	6
REHUKASVIT	6
VIHANNEKSET JA PUUTARHATUOTTEET	6
PERUNAT (SISÄLTÄÄ SIEMENEN)	7
HEDELMÄT	7
ELÄIMET	7
ELÄINTUOTTEET	7
4 MAATALOUDEN TUOTTAJAHINTAINDEKSIEN 2010=100 JA 2005=100 PAINORAKENTEET	8
5 INDEKSIIN LASKENTA JA MAHDOLLISET VIRHELÄHTEET	10
6 JULKAISEMINEN, VANHOJEN PERUSVUOSIEN INDEKSIT JA INDEKSIEN SAATAVUUS	11

1 Taustaa

Tilastokeskus on tuottanut Maatalouden tuottajahintaindeksiä vuodesta 1995 alkaen, jolloin 1990=100-indeksi muutettiin vastaamaan Euroopan unionin tilastoviraston Eurostatin sisältörakennetta. Aikaisemmin kansallisiin vaatimuksiin ja määritelmiin perustunutta indeksiä laati Maatalouden taloudellinen tutkimuslaitos, nykyinen Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus. Maatalouden tuottajahintaindeksin laadinta perustuu Euroopan unionin jäsenmaiden ja Eurostatin väliseen "herrasmiehsopimukseen". Tilaston laadintaa koordinoidaan kerran vuodessa Eurostatin järjestämässä kokouksessa, jossa käsitellään kansantalouden tilinpitoon kuuluvia maatalouden taloustilejä ja maataloustuotteiden hintatilastoja.

Maatalouden tuottajahintaindeksillä mitataan maataloussektorin ulkopuolelle ja tilojen välillä myytävien tuotteiden hintakehitystä. Tuotteet ovat siten päätyneet suoraan käytettäväksi, jalostettaviksi tai vientiin.

Maatalouden hintaindeksit uudistetaan vähintään viiden vuoden välein kuten muutkin Tilastokeskuksen laatimat hintaindeksit. Uusimmassa indeksissä perusvuotena on vuosi 2010. Indeksien laskennassa käytettävät painoarvot saadaan pääosin Tilastokeskuksen maatalouden tilinpidon tiedoista. Hintatiedot saadaan pääosin Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus Tikestä. Hinta-aineistoa täydennetään lisäksi muista lähteistä saatavilla tiedoilla.

Maataloustuotteet voidaan niiden loppukäytön perusteella jakaa kahteen ryhmään:

- maatalousalan ulkopuolelle myytävät tuotteet, jotka on tarkoitettu käytettäväksi sellaisinaan, jalostettaviksi tai vientiin
- maatalousalan sisällä tuotantohyödykkeiksi myytävät tuotteet, kuten rehu, siemenet ja kasvatettaviksi tarkoitetut eläimet.

Maataloustuotteiden tuottajahintaindeksi (tuotosindeksi) perustuu maataloustuotteiden **myynteihin** ja Maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksi (panosindeksi) tuotantovälineiden **ostoihin**. Lähtökohtana on laaja "keskimääräisen maatilan" käsite eli myynti kattaa maatalousalan ja muiden toimialojen väliset taloustoimet sekä välituotekäyttöön menevän maataloustuotoksen siirrot maatalousyksikköjen, so. tilojen, välillä (lukuun ottamatta maatalousyksikköjen välistä eläinten kauppaa). Suppeampi "kansallisen maatilan" käsite kattaisi vain maatalousalan ja muiden toimialojen väliset taloustoimet. Maatalouden tuottajahintaindeksi kattaa siten viljan myynnin rehun valmistajille sekä eläinten rehuksi käytettävän viljan myynnin muille viljelijöille. Maatalouden tilinpidossa huomioon otetaan myös yksikön sisäinen rehun tuotanto ja kulutus toisin kuin hintaindekseissä.

Indeksin tarkempi kuvaus on Eurostatin julkaisemassa Maataloushintatilastojen käsikirjassa (Handbook for EU Agricultural Price Statistics, March 2008).

1990=100-indeksin painorakennetta ja mittausmenetelmiä korjattiin vuonna 1995 siten, että Maatalouden taloudellisen tutkimuslaitoksen laskemat indeksisarjat vuosilta 1990-1993 jäivät voimaan sellaisinaan. Vuoden 1994 indeksit laskettiin takautuvasti uudella Eurostatin vaatimalla luokituksella ja painorakenteella. Rehuvehnä jäi hintaseurannasta pois ja paino annettiin myllyvehnälle. Hedelmiin lisättiin omena. Siipikarja jaettiin broilereihin ja muuhun siipikarjaan. Kasvatuseläimet poistettiin kokonaan hintaseurannasta. Kasvatuseläinten painoarvo annettiin sian-, naudan ja siipikarjan lihalle. Muihin tuotteisiin otettiin mukaan hunaja. 1990=100-tuottajahintaindeksiä laskettiin tuettomana ja hintatuellisena indeksinä, mutta indekseissä käytettiin samaa painorakennetta. Hinnat ovat olleet ilman arvonlisäveroa vuoden 1995 alusta lähtien. 1990=100-indeksissä oli joissakin viljoissa ja eläintuotteissa hintatuki mukana. 1990=100-indeksistä laskettiin tästä johtuen takautuen erikseen myös tueton maatalouden tuottajahintaindeksi. Luokitus perustui NACE70-luokitukseen.

Perusvuoden 1995=100 maatalouden hintaindeksien uudistamisessa huomioitiin maatalouden tilinpidossa tapahtuneet muutokset. Eurostatin määritelmien mukaan maatalouden tuottajahintaindeksin 1995=100 arvotietojen tuli perustua vuoden 1995 markkinahintoihin aikaisemman tuottajahinnan sijaan. Markkinahinta on tuotteen arvonlisäveroton hinta tilalla tai lähimmässä/ensimmäisessä kauppapaikassa ilman tuotetukia mahdollisine veroluonteisine maksuineen. Arvotietoihin laskettiin mukaan aiemmasta poiketen myös tilojen välinen kauppa sekä maatalouden liitännäistoiminnot. Tilojen omaa käyttöä (esim. rehut omista viljelmistä) ei laskettu mukaan arvotietoihin. Indeksien painorakenne laskettiin vuosien 1995-1996-1997 arvotiedoista vuoden 1995 hinnoin aritmeettisena keskiarvona. Kolmen vuoden keskiarvoon päädyttiin, koska vuosi 1995 oli Suomen ensimmäinen vuosi EU:ssa, se oli odottava ja markkinat hakivat hintatasoaan. Lisäksi keskiarvo kuvasi paremmin keskimääräistä markkinatilannetta ja tasoitti erilaisten satovuosien aiheuttamaa vaihtelua. Hintaseurantaan otettiin uusina tuotteina mukaan hedelmät-ryhmään vadelma. Muut eläimet -ryhmään mukaan otettiin poronliha. Muut eläintuotteet -ryhmään otettiin mukaan turkisinahkojen hinnat minkistä ja ketusta. Maidon jälkitilin arvo huomioitiin painorakenteessa.

Seuraavassa 2000=100-uudistuksessa indeksin luokittelu muuttui merkittävästi. Uusina ryhminä indeksiin tulivat mukaan rehukasvit ja teollisuuskasvit. Siemenet-ryhmä poistui. Yksittäiset tuotteet vaihtuivat ryhmästä toiseen. Vihannekset-ryhmään otettiin mukaan ruukkusalaatti. Sienet, poronliha ja vadelma poistettiin hintaseurannasta. Indeksien painorakenne oli edelleen kiinteä kaikissa vuosineljänneksissä. Eurostatin suositus on laskea vihannekset ja hedelmät vaihtuvapainoisilla indeksikoreilla. Tällöin näillä tuotteilla olisi erilaiset painoarvot eri kuukausina ja/tai vuosineljänneksinä.

2005=100-uudistuksessa indeksin perusrakenne säilytettiin pääosin ennallaan. Tarkistukset koskivat painorakenteen ja hintanimikkeiden päivityksiä. Rehukasvien hintaseuranta muutettiin. Aikaisemmin rehukasvien hintaa oli seurattu kauran ja ohran hinnalla. Pyrkimykseksi tuli kerätä aitoja heinärehukasvien hintoja. Vihannekset ja puutarhatuotteet -ryhmään lisättiin orvokin taimet. Indeksien painorakenne säilytettiin kiinteänä kaikissa vuosineljänneksissä.

Myös 2010=100 uudistuksessa indeksin perusrakenne on säilytetty ennallaan. Painorakenne sekä hintanimike- ja tiedonantajaotokset on päivitetty. Painorakenne perustuu vuoden 2010 arvotietoihin. Tosin rapsin ja rypsin painoarvo on muista tuotenimikkeistä poiketen laskettu vuosien 2009-2011 keskiarvosta johtuen poikkeuksellisesta satovuodesta vuonna 2010. Indeksissä käytetään edelleen samaa painorakennetta jokaisella laskentakierroksella: kuukausi- ja neljännesvuosikohtaisia painorakenteita ei ole muodostettu lyhyen satokauden takia.

Maatalouden tuottajahintaindeksien uudistukset ovat tapahtuneet tiiviissä yhteistyössä keskeisten käyttäjätahojen kanssa. 2010=100-indeksin uudistusta valvovassa työryhmässä ovat olleet asiantuntijoina Arto Latukka MTT Taloustutkimuksesta sekä Elina Tamminen Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus Tikestä. Tilastokeskuksesta työskentelyyn ovat osallistuneet Ilkka Lehtinen, Pentti Wanhatalo, Martti Kankaanpää, Marianne Nickels, Pirkko Hemmilä ja Toni Udd.

Maatalouden tuottajahintaindeksiin liittyvät menetelmäselosteet 1995=100-, 2000=100-, 2005=100- ja 2010=100-indekseistä löytyvät Tilastokeskuksen internetsivuilta.

2 Indeksien määritelmä ja käyttö

Maatalouden tuottajahintaindeksi mittaa puutarha- ja maataloustuotteiden hintamuutoksia tilan portilla tai ensimmäisessä markkinapaikassa. Indeksillä kuvaa arvonlisäverottomien hintojen muutoksia viljelijän kannalta. Indeksillä kattaa koko Suomen ilman alueellista jakoa. Maatalouden hintaindeksit mittaavat ns. puhdasta hinnanmuutosta. Tuotteiden fyysisten tai taloudellisten ominaisuuksien muutoksista johtuva hinnanmuutos eliminoidaan indeksistä. Indeksilaskenta perustuu parivertailuun, jolloin kuukaudesta toiseen seurataan laadultaan samanlaisia tuotteita.

Maatalouden tuottajahintaindeksin painorakenne perustuu myynteihin. Indeksien painorakenne kuvaa seuraavia asioita:

- tuotteen myynnin arvo ilman arvonlisäveroa perusjaksolla
- sisältää kauppiaille myydyin tuotannon arvon
- sisältää viljelijöiden toisille maatalousyksiköille suoraan myymien kasviviljelytuotteiden myynnin arvon
- sisältää viljelijöiden kotimaan markkinoilla suoraan myymien tuotteiden myynnin arvon
- sisältää viljelijöiden suoran viennin arvon
- sisältää maatilalla jalostettujen tuotteiden arvon
- sisältää tuotteisiin liittyvien verojen ja niiden luonteisten maksujen arvon (muut kuin alv, esim. polttoaineverot)
- ei sisällä omaan kotitaloudenkäyttöön tuotettujen tuotteiden arvoa
- ei sisällä kotipuutarhasta myytyjen tuotteiden arvoa (maalatalouspuutarha)
- ei sisällä varastojen muutoksia
- ei sisällä katokorvauksia
- markkinahintakäsite, tuottajan saama hinta, josta ei ole vähennetty veroja eikä niiden luonteisia maksuja (lukuun ottamatta alv) ja joka ei sisällä tukipalkkioita
- poikkeaa maatalouden tilinpidossa käytettävästä perushinnasta (vähennetty kaikki tuoteverot, niiden luonteiset maksut ja joka sisältää kaikki tuotetukipalkkiot)

Tilaston käyttäjiä ovat mm. kansantalouden tilinpito maatalouden taloustilien yhteydessä, tutkimuslaitokset, Eurostat, DG Agri, FAO ja viljelijät. Indeksillä käytetään tutkimuksissa, sopimuksissa (esim. maanvuokrasopimukset) ja syötetietona muissa tilastoissa.

3 Maatalouden hintaindeksin rakenne ja hintaseuranta nimikkeittäin

Maatalouden tuottajahintaindeksin rakenne perustuu Eurostatin esitykseen. Indeksien painorakenne on muodostettu Tilastokeskuksen maatalouden tilinpidon tiedoista. Indeksien laskemisessa käytettävät arvopainot ovat myynnin arvoja maataloussektorin ulkopuolelle ja tilojen välillä. Indeksien kuusinumeroisen luokituksen noudattaa pääpiirteissään maatalouden tilinpidon luokitus (Economic Accounts for Agriculture EAA, jolla on yhteys kulloinkin voimassa olevaan toimialaluokitukseen NACE ja sen suomalaisen versioon TOL).

Suomessa maatalouden tuottajahintaindeksissä käytetään samaa painorakennetta jokaisella laskentakierroksella: kuukausi- ja neljännesvuosikohtaisia painorakenteita ei ole muodostettu lyhyen satokauden takia. Laskentatapa poikkeaa Eurostatin suosituksesta, jonka mukaan vihannesten, hedelmien ja perunan kohdalla tulisi käyttää kausipainoja. Tällöin näillä tuotteilla olisi erilaiset painoarvot eri kuukausina ja/tai vuosineljänneksinä.

Tuottajahintaindeksi lasketaan kuukausittain, mutta julkaistaan vuosineljänneksittäin. Tarvittaessa tehdään ylimääräisiä julkistuksia. Indeksien tarkempi kuvaus on Eurostatin julkaisemassa Maataloushintatilastojen käsikirjassa (Handbook for EU Agricultural Price Statistics, March 2008).

VILJAT (sisältää siemenet)

Viljakasvien myynnin arvot on laskettu Tilastokeskuksen maatalouden tilinpidon tiedoista. Viljan myyntitiedot perustuvat kalenterivuoden myyntitietoihin. Painorakenteessa viljan arvoihin on lisätty muut viljat (0,3 milj. €). Hintaseurannassa ovat mukana vehnä, ohra, mallasohra, ruis ja kaura. Hintatiedot perustuvat Tiken keräämään kuukausihintatilastoon.

TEOLLISUUSKASVIT

Teollisuuskasveista on hintaseurannassa mukana rypsi ja rapsi sekä sokerijuurikas. Rypsin ja rapsin hinnat perustuvat Tiken hintatilastoon. Sokerijuurikkaan hinta on sokeritehtaan maksama kiintiöjuurikkaan hinta-arvio vakiolaatuiselle juurikkaalle (Pol 16%).

REHUKASVIT

Rehukasvien painoarvo perustuu asiantuntija-arvioon heinärehujen myynnin arvosta, joka on noin 10 prosenttia kokonaistuotannon arvosta. Koska markkinoilta ei ole saatavissa tarkkaa tietoa heinärehujen myynnin jakaumasta, on laskelmassa arvioitu puolet painosta säilöheinälle ja toinen puoli kuivaheinälle. Rehukasveissa seurataan säilöheinän ja kuivaheinän hintoja, jotka kerätään heinärenkailta. Hintatiedot ovat keskiarvohintoja, koska myyntimääristä ei ole saatavilla tietoa.

VIHANNEKSET JA PUUTARHATUOTTEET

Ryhmän painotiedot on laskettu Tilastokeskuksen maatalouden tilinpidon, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT:n ja Kauppapuutarhaliiton tiedoista. Vihannesten arvot on vyörytetty arvoltaan eniten myydyille tuotteille, jotka ovat tomaatti, kasvihuonekurkku, keräkaali, ruukkusalaatti, porkkana ja sipuli. Sienten arvopaino on vyörytetty vihanneksille. Hintatiedot saadaan Kasvistieto Oy / Hedelmän- ja Marjanviljelijäin liitto ry:n ja Kauppapuutarhaliitto ry:n keräämistä kuukausihinnoista. Kukkien paino on vyörytetty seuraaville kasveille: ruusut, tulppaanit, begoniat, pelargoniat, hyasintit, joulutähdet sekä petunian- ja orvokintaimet. Koristekasvien taimien paino on vyörytetty norjanangervolle, kurttu-ruusulle, omenapuulle ja vaahteralle. Hintaseurannassa pyritään seuraamaan varastolaatuisten ja laatu- luokaltaan samanlaisten tuotteiden hintaa. Tästä syystä joiltakin kuukausilta ei ole saatavissa hintatietoa

kaalille, sipulille ja porkkanalle. Tomaatin ja kurkun hintaa seurataan ainoastaan päätuotantokaudelta. Jos tuotteesta ei ole saatavissa hintatietoa, käytetään edellisen kuukauden hintaa.

Verrattaessa indeksiä muiden Euroopan unionin maiden indeksiin on huomioitava, että Suomessa käytettävä laskentatapa poikkeaa Eurostatin suosituksesta. Suomessa on käytössä kaikissa vuosineljänneksissä sama painoarvo, kun useimmat muut jäsenmaat käyttävät nk. vaihtuvapainoista painorakennetta indeksin laskennassa.

PERUNAT (sisältää siemenen)

Perunan arvopainot on laskettu kolmelle tuotteelle: ruokaperunalle, joka jakautuu varastoperunaksi ja varhaisperunaksi, sekä muulle perunalle, jota edustaa tärkkelysperuna. Varasto- ja varhaisperunan hintatiedot perustuvat Tiken hintatilastoihin. Varhaisperunan hintaa seurataan kesä-, heinä- ja elokuussa. Varhaisperunaksi on määritelty peruna, joka nostetaan pellolta suoraan kulutukseen. Tärkkelysperunan hintaa Tilastokeskus kerää perunatärkkelysvalmistajilta. Tärkkelysperunan hinta on peruslaatuisen (17 prosenttia tärkkelystä sisältävän) perunan hinta.

HEDELMÄT

Hedelmien hintaa seurataan tuoreiden hedelmien osalta I luokan omenan kumulatiivisella hinnalla. Hintaa seurataan elokuusta joulukuulle. Muut tuoreet hedelmät -ryhmässä seurataan mansikan, vadelman ja mustaherukan satokauden hintaa. Mansikan satokauden hinta on heinäkuulta, vadelman heinä-elokuulta ja herukan elokuulta.

ELÄIMET

Arvopainot on vyörytetty seuraaville teuraseläimille: naudanliha (naudanliha yhteensä), sianliha (sianliha yhteensä), lampaanliha (lampaat ja karitsat yhteensä), broilerinliha, muu siipikarjanliha. Hintatiedot perustuvat Tiken teurastamotilastoon. Indeksissä seurataan kuukauden keskihintaa. Lisätilin hinnat on huomioitu vuoteen 2007 saakka, mutta ei sen jälkeen niiden vähäisen merkityksen vuoksi. Hevosonlihan arvopaino (0,1 milj. €) on jaettu naudan-, sian- ja lampaanlihoille niiden suhteellisen osuuden mukaan. Poronlihan arvopaino (20,7 milj. €) on jaettu naudan- ja sianlihoille niiden suhteellisen osuuden mukaan. Poronlihasta ei ole saatavilla riittävän ajantasaista tietoa hintojen seuranta varten.

ELÄINTUOTTEET

Eläintuotteissa seurataan maidon osalta lehmän maidon normihintaa, johon on lisätty edellisen vuoden jälkitili (snt/litra) jokaiselle kuukaudelle samansuuruisena. Koska toteutunut jälkitilityssumma on tiedossa vasta tilastovuotta seuraavana keväänä, lasketaan maatalouden tuottajahintaindeksi ennakkollisena, kunnes lopullinen tilityssumma on tiedossa. Maidon painoarvo on indeksissä vajaan 30 prosenttia, joten pienikin hintamuutos jälkitilityksessä vaikuttaa lopulliseen kokonaisindeksiin.

Eläintuotteissa seurataan lisäksi kananmunien, hunajan ja turkisinahkojen (minkki ja kettu) hintakehitystä. Kananmunien hintatiedot perustuvat Tiken kananmunien tuottajahintatilastoon. Hunajan hinta on irtohunajan sopimushinta. Turkisinahkojen hinnat perustuvat turkishuutokauspojen hintoihin.

Villan ja eläimenkarvan arvo (0,1 milj. €) on vyörytetty hunajalle ja turkisinahoille.

4 Maatalouden tuottajahintaindeksien 2010=100 ja 2005=100 painorakenteet

Taulukossa 1 on esitetty 2010=100- ja 2005=100-indeksin painorakenteet miljoonina euroina ja ne prosentteiksi suhteutettuina. 2010=100-tilastossa kasvien ja kasvituotteiden, so. kasvituotoksen, osuus kokonaisindeksistä nousi 34,5 prosentista 37,1 prosenttiin: viljan, vihannesten, perunan ja hedelmien paino-osuudet kasvoivat. Teollisuuskasvien paino-osuus pieneni sokerijuurikkaan osuuden pienenemisen myötä. Myös rehukasvien osuus pieneni. Eläinten ja eläintuotteiden, so. eläintuotoksen, paino-osuus laski 65,5 prosentista 62,9 prosenttiin. Eläinten paino-osuus kokonaisindeksissä supistui vajaan prosenttiyksikön 22,0 prosenttiin. Eläintuotteiden osuus pieneni 2,1 prosenttiyksikköä ollen nyt 40,9 prosenttia. Pieneneminen johtui maidon osuuden laskusta; indeksiin kuuluvista tuotteista maidolla on kuitenkin edelleen suurin paino, 27,2 prosenttia.

Taulukko 1. Maatalouden tuottajahintaindeksien 2010=100 ja 2005=100 painorakenteet

Koodi	Nimike	2010=100		2005=100	
		milj. €	Paino, %	milj. €	Paino, %
010000	VILJAT (sisältää siemenet)	313,4	11,1	243,0	9,9
011000	Vehnä ja speltti	84,5	3,0	67,3	2,7
011100	Myllyvehnä ja speltti	84,5	3,0	67,3	2,7
011200	Durum vehnä				
012000	Ruis	7,9	0,3	5,9	0,2
013000	Ohra	152,3	5,4	106,6	4,4
013100	Rehuohra	126,0	4,5	84,2	3,4
013200	Mallasohra	26,3	0,9	22,4	0,9
014000	Kaura ja muut viljasekoitukset	68,7	2,4	63,2	2,6
015000	Maissi				
016000	Riisi				
019000	Muut viljat				
020000	TEOLLISUUSKASVIT	70,6	2,5	81,5	3,3
021000	Öljysiemenet ja öljymäiset hedelmät (sisältää siemenet)	51,8	1,8	23,7	1,0
021100	Rapsi ja rypsi	51,8	1,8	23,7	1,0
021200	Auringonkukka				
021300	Soija				
021900	Muut öljymäiset tuotteet				
022000	Proteiinikasvit				
023000	Raakatupakka				
024000	Sokerijuurikas	18,8	0,7	57,8	2,4
029000	Muut teollisuuskasvit				
030000	REHUKASVIT	17,0	0,6	39,2	1,6
031000	Rehumaissi				
032000	Rehujuurikasvit (sis. rehujuurikkaan)				
039000	Muut rehukasvit	17,0	0,6	39,2	1,6
040000	VIHANNEKSET JA PUUTARHA-TUOTTEET	470,6	16,7	342,4	14,0
041000	Tuoreet vihannekset	371,9	13,2	224,6	9,2
041100	Kukkakaali				
041200	Tomaatit	80,2	2,8	53,6	2,2
041900	Muut tuoreet vihannekset	291,7	10,7	171,0	7,0
042000	Taimet ja kukat	98,7	3,5	117,8	4,8
050000	PERUNAT (sisältää siemenen)	116,6	4,1	97,9	4,0
051000	Ruokaperuna	97,5	3,5	77,2	3,2
051100	Varhaisperuna	7,7	0,3	10,1	0,4
051200	Varastoperuna	89,8	3,2	67,1	2,7
052000	Perunan siemen				

059000	Muut perunat	19,1	0,7	20,7	0,8
060000	HEDELMÄT	58,9	2,1	39,7	1,6
061000	Tuoreet hedelmät (pois lukien sitrushedelmät ja greipit)	58,9	2,1	39,7	1,6
061100	Jälkiruokaomenat	6,9	0,2	3,4	0,1
061200	Jälkiruokapäärynät				
061300	Persikat				
061900	Muut tuoreet hedelmät, pähkinät ja kuivatut hedelmät	52,0	1,8	36,3	1,5
062000	Sitrushedelmät				
063000	Trooppiset hedelmät				
064000	Greipit				
065000	Oliivit				
070000	VIINI (sisältää mehun)				
071000	Pöytäviini				
072000	Laatu viinit				
079000	Muut viinit				
080000	OLIIVIÖLJY				
090000	MUUT KASVITUOTTEET				
091000	Vihannekset joita käytetty pääasiassa palmikointiin				
092000	Siemenet				
099000	Muut kasvituotteet: muut				
100000	KASVITUOTOS (010000 - 090000), sisältäen hedelmät (060000) ja vihannekset (040000)	1047,1	37,1	843,7	34,5
101000	KASVITUOTOS (010000 - 090000), pois lukien hedelmät (060000) ja vihannekset (040000)	517,6	18,4	461,6	18,9
110000	ELÄIMET	619,4	22,0	552,8	22,6
111000	Nauta	216,9	7,7	177,3	7,2
111100	Nauta pl. vasikat	216,9	7,7	177,3	7,2
111200	Vasikat	0,0	0,0	0,0	0,0
112000	Siat	279,3	9,9	267,1	10,9
113000	Hevoset	0,0	0,0	0,0	0,0
114000	Lampaat ja vuohet	1,4	0,1	1,2	0,1
115000	Siipikarja	121,8	4,3	107,2	4,4
115100	Broilerit	103,7	3,7	83,0	3,4
115900	Muu siipikarja	18,1	0,6	24,2	1,0
119000	Muut eläimet				
120000	ELÄINTUOTTEET	1152,7	40,9	1 051,9	43,0
121000	Maito	765,5	27,2	774,6	31,6
121100	Lehmän maito	765,5	27,2	774,6	31,6
121900	Muu maito				
122000	Kananmunat	54,1	1,9	34,9	1,4
129000	Muut eläintuotteet	333,1	11,8	242,4	9,9
130000	ELÄINTUOTOS YHTEENSÄ (110000 + 120000)	1772,1	62,9	1 604,7	65,5
13000x	ELÄINTUOTOS YHTEENSÄ (110000 + 120000), pl. turkikset	1445,5	51,3	1 371,7	56,0
140000	MAATALOUDEN TUOTTAJAHINTAINDEKSI YHTEENSÄ (100000 + 130000), sisältäen hedelmät (060000) ja vihannekset (040000)	2819,2	100,0	2 448,4	100,0
14000x	MAATALOUDEN TUOTTAJAHINTAINDEKSI YHTEENSÄ (100000 + 130000), sisältäen hedelmät (060000) ja vihannekset (040000), pl. turkikset	2492,6	88,4	2 215,4	90,5
141000	MAATALOUDEN TUOTTAJAHINTAINDEKSI YHTEENSÄ (100000 + 130000), pois lukien hedelmät (060000) ja vihannekset (040000)	2289,7	81,2	2 066,3	84,4

5 Indeksien laskenta ja mahdolliset virhelähteet

Maatalouden tuottajahintaindeksi lasketaan Laspeyres'n indeksikaavalla. Tarkasteluajankohdan indeksistieluvut kuvaavat hintojen muutosta verrattuna perusajankohtaan, tässä tapauksessa vuoteen 2010.

Laspeyres'n indeksi voidaan laskea useamman vuoden pituiselle jaksolle ilman, että edustavista tuotteista muodostettua koria tai tuotteiden painoja tarvitsee muuttaa. Lisäksi indeksin laskennassa tarvittavat parametrit tunnetaan perusajankohdan osalta hyvin. Muutoksia tarvitaan vain silloin, kun perusajankohdan rakenne ei enää sovellu käytettäväksi hyödykekorin tuotteissa tai niiden suhteellisessa merkityksessä tapahtuneiden muutosten takia.

Maatalouden tuottajahintaindeksin kiinteä painorakenne edustaa perusvuoden tilannetta. Seuraavassa on esitetty sekä Laspeyres'n hintaindeksin että hintasuhteiden painotettuun keskiarvoon perustuvan indeksin laskentakaavat:

$$I^t = \frac{\sum_{i=1}^k p_i^t q_i^0}{\sum_{i=1}^k p_i^0 q_i^0} \cdot 100 = \sum_{i=1}^k \frac{p_i^t}{p_i^0} \cdot \frac{p_i^0 q_i^0}{\sum_{i=1}^k p_i^0 q_i^0} \cdot 100,$$

jossa I on indeksi (kuten tuottajahintaindeksi), p tuotteiden hinta, q myytyjen tuotteiden määrä, i viittaa tuotteeseen ($i=1, \dots, k$; k on tilastoon kuuluvien tuotteiden lukumäärä), t on tarkasteluajanjakso ja 0 perusajankohta.

Käytännössä tietylle tuotteelle i on yleensä saatavissa useita hintatietoja. Tällöin on erikseen laskettava käytettävissä olevien hintatietojen perusteella edustava hintasuhte kyseistä tuotetta varten. Laspeyres'n kaavaa ei yleensä voida soveltaa tällä tasolla, koska määriä ei tunneta.

Kun kaavaan sisältyvä termi $\frac{p_i^t}{p_i^0}$ korvataan termillä R_i^t saadaan:

$$I^t = \sum_{i=1}^k R_i^t \cdot \frac{p_i^0 q_i^0}{\sum_{i=1}^k p_i^0 q_i^0} \cdot 100 = \sum_{i=1}^k R_i^t \cdot w_i^0$$

jossa R_i^t on yksittäisen tuotteen i perusnimiketason hintaindeksi tarkastelujaksolla t , eli kunkin sellaisen tuotteen tai niiden muodostaman alimman tason ryhmän indeksi, jolle määritetään oma paino. Tässä kaavassa indeksi saadaan perusajankohdan painoilla painotettujen perusnimiketason indeksien keskiarvona. Painot w_i^0 ovat (myyntien tai ostojen) arvo-osuuksia eivätkä määriä.

Perusnimiketason indeksit voidaan laskea monella tavalla. Soveltuvan menetelmän valinnassa ratkaisevia ovat käytettävissä olevat tiedot sekä niiden tuotteiden homogeenisuus, joista hintatiedot kerätään.

Kiinteämääräisen indeksin ominaisuuteen kuuluu, että perusajankohdan painojakautuma ja tuotteiden valikoima säilyvät muuttumattomina kuukaudesta toiseen. Tilastokeskuksen hintaindeksit uudistetaan yleensä vähintään viiden vuoden välein. Perusvuosi päättyy yleensä nollaan tai viiteen. Jos kuitenkin toimintaympäristössä tapahtuu merkittäviä muutoksia, voidaan indeksi uudistaa tiheämminkin. Käytännössä hintaseurannassa olevia tuotteita ei jouduta maatalouden tuottajahintaindeksiin muuttamaan useammin kuin viiden vuoden välein.

Virhelähteitä voivat olla esimerkiksi hintatietojen puuttuminen osasta vuotta (esim. hedelmät ja varhaisperuna), tuotteissa tapahtuvien laadunmuutosten / tuotemuutosten puutteellinen käsittely, otantavirhe, tiedonantajilta kerättävien hintatietojen heikko laatu sekä mahdolliset käsittelyvirheet.

Tuotteen laadullinen muuttuminen tai korvautuminen toisella toteutetaan tilastossa siten, että uusi tuote ketjutetaan indeksiin sisään katkeamattoman hintasarjan saamiseksi. Tässä yhteydessä tehdään tyypillisesti myös laatuvarioiminen eli indeksistä poistetaan laadunmuutoksista johtuvat hinnanmuutokset.

6 Julkaiseminen, vanhojen perusvuosien indeksit ja indeksien saatavuus

Maatalouden tuottajahintaindeksi julkaistaan 45 päivää tilastoneljänneksen päättymisen jälkeen. Mikäli 15. päivä osuu viikonloppuun tai arkipyhään, julkaistaan indeksi seuraavana arkipäivänä. Indeksistä julkaistaan marraskuun puolivälissä koko vuoden vuosikeskiarvoennuste ja tarvittaessa ylimääräisiä kuukausijulkistuksia. 2010=100-indeksi julkaistiin ensimmäisen kerran maaliskuussa 2013 koskien tammikuun 2013 tietoja.

Virallisena tilastona julkaistava neljännesvuosijulkaisu sisältää indeksipistelukuja vuositasolla ja neljännesvuositasolla. Lisäksi julkaistaan kokonaisindeksejä vanhoista 2005=100- ja 2000=100-indekseistä. Vanhojen 2005=100- ja 2000=100-indeksien tuotantoa jatketaan ketjuttamalla. Ketjutuskertoimet on laskettu joulukuun 2011 pisteluvuista, koska se oli tuorein lopullinen indeksi ensimmäisen kerran 2010=100-tilastoa julkaistaessa.

2010=100 indeksiä on myös laskettu takautuvasti vuosille 2000-2009. Takautuville indekseille on käytetty ketjutuskuukautena tammikuuta 2010.

Saatavuus

Maatalouden tuottajahintaindeksi julkaistaan Tilastokeskuksen tilaston kotisivuilla:
<http://tilastokeskus.fi/til/mthi/index.html>

Tietoja julkaistaan myös Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen, Tiken, kotisivuilla, Maatilatilastollisessa vuosikirjassa sekä Eurostatin julkaisuissa ja tietokannoissa. Eurostat julkaisee indeksin Agricultural statistics tietokannassa:
<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/agriculture/introduction>.